מתני' מאשרשי אילן מו ים[של] הדיום הבאין בשל

הקדש ושל הקדש שבאין בשל הדיום לא נהנין ולא מועלין ימעין שהוא יוצא מתוך © השדה של הקדש לא נהנין ולא מועלין יצא חוץ לשדה נהנין ממנו יהמים שבכד של זהב לא נהנין ולא

מועלין נתנן מ בצלוחית מועלין בהן יערבה לא

נהנין ולא מועלין ר"א ברבי צדוק אומר נוהגין

יה דו הזקנים שנהנים ממנו בלולביהן: ים היו הזקנים שנהנים ממנו בלולביהן: גמ' אמר ר"ל אין מועלין בכולן אבל מועלין בשלש לוגין והקתני סיפא נתנו לצלוחית בשלים ומכלל דרישא אפילו בשלשת לוגין

נמי לא אלא אי איתמר אסיפא איתמר מועלין

נה לא אלא אי איונה אם פא איונה בה על ך בהן אמר ר"ל אין מועלין אלא בג' לוגין ורבי יוחגן אמר יִּמועלין בכולן למימרא דקסבר ר"ל

יש שיעור למים יוהתנן יו אמר ר"א יהמנסך מי

חג בחג בחוץ חייב ואמר רבי יוחנן משום מנחם סיודאפה ר"א בשימת ר"ע וו אמר דדריש

ינסכיהם יאחָד (6) ניסוך המים ואחָד ניִסוך היין

ואמר ריש לִקיש אי מָה יין שלש לִוגין אף

ואמר ריש לקיש אי מה יין שלש לוגין אף ימים שלש לוגין מכלל דסבר ריש לקיש אין שיעור למים למעמא דמנחם יודאפה קאמר: מתני' "הקן "שבראש האילן של הקדש לא נהגין ולא מועלין "שבאשירה יתיו בקנה לא נהגין ולא מועלין "שבאשירה יתיו בקנה

המקדיש את החורש מועלין בכולו: גמ'

במ א ב מיי׳ פ״ה מהל׳

מעילה הלכה ו: ל ג מיי' ח"ד מעינה הנכה ו: ל ג מיי פ"ב מהלכות מעילה הלכה ט: לא ד מיי שם פ"ה הל' ו: לב ה מיי פ"ב מהלכות מעילה הלכה ט:

מעינה הנכה ט: לג ו מיי פי"ט מהלכות מעה"ק הלכה ג: לד ז מיי' פ"י מהלכות תמידין ומוספין הלכה

:1 פ״ה מהלי מעילה הלכה 1: ט מיי׳ פ״ז מהלכות ע״ז הל' יב טור ש״ע י״ד סי׳

קמב סעיף ח: לז י מיי׳ פ״ה מהלכות מעילה הלכה ח:

מוסף רש"י

שרשי אילן כר׳ לא נהנין. מדרנון, ולא מועלין. אס נהנה לא מעל (ב"ב בו:). המנסך מי חג. שנחמלאו לשם ניסוד המים בתג הסוכות נשם ניפוך המים נמג הסוכות (חבחים קיי). דרריש גסכיהם. הילכך נחוץ נמי מיחייב עלה (שום). ואמר ריש לקיש. אי ר' אלעזר מהחוא קרא יליף ונהחוא קרא מים קרח יכיף ובהסחח קרח מים ויין איתקום, אלמא ג' לוגין בעינן כנסכי יין של עולת התמיד (שם). הקן כו' לא בהבין. דאסור מדרבנן, ולא מרעלין. אם נהנה לא מעל מועדין. חם נהנה נח מענ מדאוריימא, שימחייב קרכן מעילה, לקמן מפרש טעמא (עדו מב:). יחיד בקנה. ישליך עלי הקן במקל מן האילן יישרפם ויהנה מהם ולא יעלה יישרפם ויהנה מהם ולא יעלה על האשירה ויטלם, דאם כן נמנא משתמש באשירה במהום סולם חו היא הנאה

שימה מקובצת לן אילן של הדיוט: כן מתוך שדה של אות ה' נמחק: י. גן נתנן. עיין תוספות זבחים ע ביבן. כן הוהגין ס"א (לף קי): זו נוהגין ס"א נותנין היו ממנה זקנים בלולביהן: סן והתנן ר' אלעזר אומר המנסך: ון ר״ע בשני נסוכין הכתוב מדבר בפנ נפוכן הפונב מובר אות מ' נמחק: ז] תיבות הוו מועלין נמחק: ז] שהיו סודרין אצל המזבח לא: ט] מה"ד נותנין היו ממנה: ק אמו כי הכא וי"ל -רגז״ש דאמו אמו לא דריש: אפשר מאי אפשר כגון 6 יתן אפשר מאי אפשר כגון בכור דלא אפשר בהנקה דוכר: יכן לענין הנקה מגו"ש דאמו אמו דלא שייכא למדרש דבר אחר ואף תיבות מ"מ נמחק: ואן וזיבות מ"מ נמוקן: יגן כיון דניתן ללמוד תיבת דלא נמחק: ידן מעשר נאמר דילפינן שפיר מבכור כך דקדק מורי לישב שיטת: . להניק אותן הולדות: עון לחביק אחון וחליתות: עון ממנה דאע"ג דאמת הוא דחלב של מוקדשים אסור בהנאה כדפי משום דכתיב ואכלת בשר ולא חלב אימא ה"מ להדיוט אבל הכא דהולדות הם קדושים הכא דהולדות הם קדוטים א"כ היינו צורך גבוה אימא לא לכך בעי מגלן וקאמר אתיא העברה: יו) הבכורות כדאיתא התם ולא שכבר

דריש לה אלא לענין דבר התלוי באם כגון הנקה דהכא וכגון לענין לידה בריש פ' יולה דופן (נדה דף מ.) אבל לעניו דבר אחר לא ניתנה לידרש ובהאי מירולה מיתרלה קושיה החריתה שיש להקשות היאך יליף מבכור שהוא אסור להניק והא אין דנין אפשר יאז משאי אפשר מבכור דליתיה בהנקה דוכר הוא ולפי מאי דפרי' ניחא דע"כ לריך ללמוד מבכור (לענין יבו מ״מ ואף) לענין דילפינן ש'תגזירה שוה דהעברה העברה מ"מ כיון יגו דלא ניתן ללמוד מוקדשים מבכור ^פ' לענין הנקה אע"ג דאפשר מאי אפשר הוי כמו כן לענין מעשר יה (אלא) ילפינן שפיר מבכור כך דקדק וטרי לישב שיטת התוס' על בוריה וטרי לישב שיטת התוס' על בוריה וכל זה דוחק מאד ועוד קשיא דמילתא דפשיטא הוא דולד המעושרת לא ינק מן המעושרת כיון שהוא חולין דהא כבר תנא לעיל חלב המוקדשין לא נהנין ועוד דהאמר ואחרים מתנדביו כו ובמתני' פירשתי שהיו עשירים מתנדבים להניק שו את הולדות מבהמות שלהם ומה נדבה היא זאת כיון דלית שום ריוח להקדש לכך נראה למורי ר' הרב ר' פרך שיחי׳ דמתני׳ מיירי בוולד מעושרת וולד מוקדשים שילדו משהיו מוקדשין והיינו רבותא דאפ״ה אסור להניק מהם והיינו הא דהאמר ואחרים מתנדבין כן

שנאמר שה אינו אלא להוליא כלאים 🗘 למאי אי לבכורה יליף העברה

העברה ממעשר ^{מז} ומעשר תחת תחת מקדשים ל"ל למילף בכור ממעשר ומעשר מקדשים לילף בכור מקדשים בגזרה שוה דאמו אמו ^ז וי"ל דלא

שבשביל שהיו הולדות 3 להקדש היו מתנדבין להניק אותם וקבעי בגמרא מנה"מ דלא ינוק מאמו והכתיב תחת אמו דמשמע אפילו היתה אמו קדושה מ"מ יונק ממנה שו וקאתיא העברה העברה מבכור מה בכור מועלין בו פירוש שאסור להניק את הבכור מבהמת מעשר וקדשים דהא לא מלינו בכור של בהמת מעשר יהצבות מפשת הקושים דישה לגו מכין בבור שני ביהמו משפר וקדשים שהרי הם פטורים מן הבכורות יז אף מעשר כלומר אף ולד שהוא קדוש קדושת המעשר שנולד מבהמת מעשר אסור להניק מאמו שהוא מעשר וחלב המוקדשין נמי אתיא אמו אמו מבכור דמה אמו האמור בבכור אינה של הקדש דבהמה של הקדש פטורה מן הבכורה אף אמו האמור בקדשים דכתיב שבעת ימים (יהיה) תחת אמו דמשמע לפי הפשט שמותר להניק לולדות של בהמת קדשים מאמו שהיא קדושה אינו

כן דודאי יתו אותה אם דחולין ולכך מותר להניק מאמו אבל אם היא קדושה אסור להניק לו והשתא ניחא דשפיר אילטריך ג"ש להכי דאף כשהולד של הקדש אסור יש להביא מן האם וגם ניחא דלא ילפינן התם מהך ג"ש דאמו אמו דהא לא דרשינן הך ג"ש אלא ללמוד דאמו דגבי קדשים ר"ל שהאם חולין כמו אמו דגבי בכור כדפירשנו: שרשי אידן שה הריוש. נב"ב פרק לא יחפור (דף כו:) מפרש לה שפיר: מים שבבר של זהב. בשמחת בית השואבה מיירי שהיו ממלאים ש מאתמול ממי השלוח ונותנין אותה לחבית שאינה מקודשת שלא יהיו נפסלין לאז [בלינה] כדאמר פרק

קחות כנונו ריי גופיה ספר דים שיעור נתים והמדקפרין הנום להינה נספר יין כנונת נטעותו שהידתוכו היי דההיא דלעיל דמועלין בג' לוגין אליבא דאין שיעור למים וו"מ דההיא דלעיל דמועלין בג' לוגין אליבא דמנחם דמפיק ליה מקרא דאימקש נסכי מים לנסכי יין וא"כ יש שיעור למים ול"ג דהכא מנחם יודפאה מאן דכר שמיה ועוד דבפרק השוחט דמנחם דמים על מני שיעור וקושיא דר"ל דמקשה ליה לאו מילתא היא:
והמעלה (ג"ו שם) משמע דמנחם לאו לא בעי שיעור וקושיא דר"ל דמקשה ליה לאו מילתא היא:
הקן שבראש האידן. בגמ' מפרש לה שפיר: ירתיו בקנה. לש ולא יקחם כידו אלא מנענעו ע"י מקל ויפול: הבוקריש החורש. יער כל' מרגום לש:

קדוש אף: יק] דודאי אמו קוד אף: אין ורוא אמן. ר"ל אם: יען אסור להניק מן: 0 של הדיוט כו' לא נהנין ולא מועלין בהן בפרק לא יחפור מוקי האי בגידולין הבאין לאחר מכאן דקסבר אין מעילה בגידולין מעין היוצא לא נהנין ולא מועלין לא מועלין מן הדין דמים מן התחום קאתו ואינם בכלל הקדש ולא נהנין היינו משום מראית העין כל זמן שלא יצא מן השדה של הקדש: ל6) נפסלין בלינה כדאמר פרק לולב וערבה וכד היינו חבית: כס מה"ד נתנן לצלוחית: כס ערבה שבה היו מקימין המזבח לא נהנין ולא מועלין לפי שהיו עומדות למצוה ואינו קדוש נותנין היו . מהם הזקנים בלולביהם: **לד**] מעילה שהכד לא נתקדש אלא אי איתמר: **לכ**ן אם יש בה יותר מג׳ לוגין לא ימעול וי״מ: **לו**ן שיעור וניסוך הסיד ומהיד מנחס יודפה הדמן דודפת רי אלעזר בשיטת היא, דמן בתוך חייב אף נוסכי מים המנסכו בחוץ יה חייב בחוץ דהיינו זמנו של ניסוך המים: כתן לוגין דכתיב רביעית ההין אף: כען תיבות דאין שיעור למים נמחק: 10 לטעמא דמנחם יודפאה קפריך: (1) דמנחם יודפאה לא: (1) ולא יעלה בידיו דא״כ נהנה מן האשרה אלא: (1) תרגום. מועל בכולו בעצים ובשפוי

בותנר' שרשי אילן של הדיוט הכאין לשל הקדש לא נהנין ולא מועלין. דאולינן בתר אילן ואילן בשל הדיוט קאי: ושל הקדש הבאין בשל הדיוט. נמי ח'לא מועלין ולא נהנין הואיל ועיקרו קאי בשל הקדש: מעין היולא בסוך שדה הקדש. שהמעין מתוך שדה של חולין הוא נובע אלא שיולא

ומושך בתוך שלה של הקדש לא נהנין ממנו כל זמן שהוא בתוך שדה של הקדש זו שי(הוו מועלין) ולא מועלין בו כל מי שהוא שותה ממנו בחוך שדה של החדש: המים שבתוד הכד של והב. באותו כד שהיו ממלאים לנורך ניסוך כדתנן בפ' לולב וערבה (סוכה דף מח:) כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מע"ש מן השילוח בחבית של זהב שאינה מקודשת כדי שלא יפסל בלינה ובאותם מים שבחבית של זהב שאינה מקודשת לא נהנין משום דנתמלאו ללורך הקדש: ולה מועלין. משום דלה נתקדשו לניסוך המים למעילה עד שינתנו בללוחית של זהב דהיינו כלי מקודש לכך: ערבה. שהיה יו סידורן י בהר הבית לא נהנין ממנה קודם שוקפוה אלל המובח הואיל ולכך עומדת אבל משוחפוה דנעשית מלוותה נהניו ממנה: עו נהנין היו ממנה וקנים (כ) בלולביהן. אפי׳ קודם שמקפה אלל המובח: גב׳ אין מועלין בכולן. שאם יש באותו כד של זהב יותר מג׳ לוגין אין מועלין בהן אבל אם יש בכד ג' לוגין לא פחות ולא יותר דאין כי ביה שיעור ניסוך מועלין בו: והקחני סיפא נחנן בללוחים מועלין בהן מכלל דרישה.

בכד של זהב אפי׳ בג׳ לוגין גרידי אין איתמר מועלין: (ג) דיש שיעור למים. של ניסוך דהיינו ג' לוגין להכי אין מועלין בהו אלא בג' לוגין כשיעור הראוי לניסוך ור' יוחנן סבר אין שיעור למים להכי קאמר מועלין בכולן: והסנן ר"א אומר המנסך מי החג בחג בחוץ

חייב. משום מעלה בחוץ דכל דבר שהוא מתקבל בפנים חייבין עליו משום שחוטי חוץ כדאמרינן במסכת זבחים [קט.]: וא"ר יוחנן משום ר' מנחם יודפאה. התם בפרק השוחט והמעלה בחוץ [שם קי:]: ואחד ניסוך המים. וכיון דניסוך המים נפקא ליה מדאורייתא מש"ה קאמר דחייב עליו משום מעלה בחוץ: וא"ל ר"ל לר' יוחנן. כיון דאמרת דר"א בשיטת ר"ע אמרה דדריש נסכיהם ואמרת דניסוך המים הוי דאורייתא כמו ניסוך היין א"כ נימא הכי אי מה יין ג' לוגין. ומדקאמר ליה ר"ל הכי מכלל דסבירא ליה דאין שיעור לניסוך המים: לטעמיה דרבי מנחם יודפאה קאמר. וקא"ל ר" לטעמיה דר' מנחם דאמר אין שיעור למים וקדריש נסכיהם אי מה יין ג' לוגין אף מים ג' לוגין והא שמעינן ליה לרבי יוחנן דאמר משום מנחם יודפאה מועלין בכולן דמשמע דאין שיעור למים אבל ר"ל לעולם סבירא ליה דיש שיעור למים כדאמרינן לעיל: בותני' הקן שבראש האילן. בגמרא [יד.] מפרש מאיזה עלים הוא עשוי: יסיו בקנה. שאם אינו יכול להגיע בידו לקן יפיל בקנה הקן לארץ אבל לא יעלה לאילן ויקחנו שלא יהנה מן האילן בעלייתו כשעולה עליו. ובגמרא נשם) מפרש מאי יחיז:

מותה מובית שהיכה מוקרו את שכח יהיד נפספין יהו צפיפה) כל חות פרץ שנה יהנה מן החיק בעריתו כשנונה עפיד. זבגמות ופרץ מוחי יחיד. לולב וערבה קחבה לוחים היחה כלי שרת ולכך מועלין בהס:

במברתבו לצהוחית. אותה ללוחית היחה כלי שרת ולכך מועלין בהס:

ערבה יש היו מקיפין המובה. ולא נהנין ולא מועלין לפי שלא ⁶⁾ קדשו: נהנין היו מהס זקנים בלולביהם קסבר מלות לאו ליהנות ניתנו:
אבל מועדין בג' לוגין. וקס"ד דקאי ארשא דמתי דקאמת מים שבכד לא נהנין ולא מועלין וקאתר דבג' לוגין מועלין ולהכי פריך והא קתני
סיפא מתנו ללוחית מועלין בהן דמשמע אבל ארשא ליכא מעילה יח שבכד לא נקדש אלא [אין איתמתר כר' אמר ר"ש בן לקיש ליש הא דקאמר גבי ללוחית דמועל בהן אלא בג' לוגין דקסבר יש שיעור למים בג' לוגין ואם יש יותר מג' לוגין אין מועלין אלא בג' לוגין דאין ^{ב)} המים מקודש כ"א כשיעור הלריך לנסכי המים אבל אם יש ששה מג' לוגין האחרונים יהיה מועל וי"מ שהיה בו בכלי הרבה מים וקאמר דאין מועלין עד שישתה שלשה לוגין פשתר התרין נתספי התים חבל חם כם ישנה חגר חגרן התחורתים יהיה מושברף מושהים בו בכני הוגים תיחור דוון מושכין שו שישנה שנשם חגץ דזהו שיעור דח: רבי ¤אדיעור בשישת ר"ע רבו אשר. ונסכיה אינו אומר נסכה אלא ונסכיה דמשמע ב׳ ניסוכין ומקיש ניסוך המים קרא נפקי מה נסכי יין המנסכו בחוץ דז יהא חייב ואר״ל אי מה יין ג׳ לוגין דיז אף מים ג׳ לוגין ובזבחים פרק השוחט והמעלה (דף קי:) מסיק בחר הכי והא מי החג קאמר לעו דאין שיעור למים וסיומא דקושיא הוא כלומר וכ״ת דאין ה״נ והא מי החג קאמר דמשמע דאין שיעור למים אלמא קסבר רשב״ל אין שיעור למים די ואי קסבר יש שיעור א״כ מאי פריך אי מה יין ג' לוגין אף מים ג' לוגין והא איהו גופיה אית ליה הכי ומשני לטעמא דמנחם יודפאה קאתר כלותר ר"ל גופיה סבר דיש שיעור לתים והא דקפריך החם אי תה נסכי יין כלותר לטעמא נדי דתכח הך קפריך דפירש טעמא דר"א ואית ליה לר"א

מומכמ

. בכולן. הכי קאמר אם יש באותה כד של זהב יותר משלשת לוגין או פחות מג' לוגין אין בהן מעילה בכולן כלל: אבל. בכורן, הניק אמה אם יס באותה כו של והביתו מטישה ולרוץ או מחות מגיר יוגן או הון מצייח בכורן כל ללוגין לא פחת הי בכד ג' לוגין לא פחת הלא יותר מועלין באותן ג' לוגין משום דבכך הוא שיעור ניטון: והא קתני סיפא גתנן בצלוחית מועלין מכלל דרישא בכד של זהב אפיי בג' לוגין : והתנן ר' אלעזר אומר המנסך מי חג בחרץ. במס' זבחים היא: לטעמא דמנחם יודפאה קאמר. איהו ודאי ריש לקיש בעי שיעור אלא לטעמא דמנחם קא בעי אי מה כוי: הקן שבראש אילן. עצים שעשוי מהן הקן: יתיו בקנה. יתיו בקנה ויפיל הקן לארץ ויהנה ממנו: המקדיש את החורש כל היער מועלין בכולו. בעצים ובענפים ובעלים:

 ל) [ב"ב כו:], ב) ל"ק,
 ג) זבחים קי:, ד) [שם ע"ש
 ושם אימא יודפאה ופרש"י דמן יודפת], ה) [ל"ל נסכיה ועיין תוק' וכ"ה בזבחים וכן מוכח בתענית ב: דדוקא נסכיה וומובנעני ולא ונסכיהם דריש ר"ע ולא ונסכיהם כמבואר שם בדש"י דאל"כה"ל להזכיר בשני ע"ש], ו) זבחים לה,) ע"ו ע"ה ב, אל אמועלין הואיל ועיקרו קאי בשל הדיוט ל"ק, ע) רש"ק מ"ו, י) בלד המוצח ל"ק, כ) ל"ל דחית, כ מוצח ל"ק, כ) ל"ל דחית, לבו וקחתר (מטוטי מחי חי יליף תחת כו' נ"ק, כ) לענין הנקה ואע"ג דילפי' בכור הנקה וחע"ג דינפיי בכור ממעשר לענין כלאים מג"ש כוי ל"ק, ס) רש"ק מ"ז, ע) נ"א בג"ש דהעברה העצרה כיון דלא ניתן ללמוד כוי כ"א לענין הנקה כו', כ) אלא לענין הנקה הנקה כו', פו חנה נענין הנקה ילפינן שפיר אע"ג דאפשר משא"א הוא וכמו כן לענין מעשר ילפינן שפיר, ל) של הקדש ז'יק, ק) מע"ש ז'יק, ר) ואימימא דהכא מני כד דכד ר) ואימימא דהכא מני כד דכד כו' נ"ק, ש) עי' רש"ק, סו' הדשו הס"ד ואח"כ מה"ד

הגהות הב"ח

קדשו הסח"ד וחח"ב מה"ד שנהנין ממנו בלולביהן כו' ז'ייק,
 דבישא ז'ייק, ב) נ"א הכלי מקדש ז'ייק, ג) נ"א אלעזר,
 ד) דאי קסבר ז'ייק, ב) לועמא

דמנחם קפריך דפי׳ כו׳ נ״ק,

(מ) גבו' דדריש נסכיהם אחד ניסוך היין ואחד ניסוך המים ואמר ר"ל: (ב) רש"י המים ומתר ר"כ. (כ) רשיי ד"ה נהנין וכו' זקנים שנתנו בלולניהן: (ג) ד"ה והקתני סיפא וכו' מועלין הס"ד ואח"כ מ"ה אלא בג' :לוגין דים שיעור

רבינו גרשום

מעל: שרשי אילן של הדיוט הבאין בשדה של הקדש לא נהנין ולא מועלין הואיל ואמרינן בתר אילן אזלינן . ואילן בשל הדיוט קאי: ושל . הקדש הבאיז בשל י. וליהוי ביה מעילה אפ״ה אין בו מעילה דבגידולין הבאין לאחר מכאן עסקינן וקסבר האי תנא אין מועלין בשבח הקדש מדאורייתא: מעין שהוא יוצא כו׳. הכי הוא דמעין של הדיוט הוא ונובע משדה חולין ויוצא ומושך בתוך שדה של הקדש לא בונון שווה של הקוש לא נהנין ממנו בתוך שדה של הקדש ולא מועלין: יצאו המים. מתוך שדה של הקדש נהניז ממנו לכתחלה: המים . שרכד של זהר. אוחו כד של שבכו של והב. אותו כו של זהב שבו ממלאין הניסוך כדתנן בפרק לולב וערבה כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהוא ממלא מט"ש חרים של זהר שאיוה מועלין. משום דלא איקדשו לניסוך המים למעילה עד שניתנו בצלוחית דהיינו שניונו בצרווית הייתנו כלי מקודש: ערבה. שהיו סודרין אותה אצל המזבח לא נהנין כו': נותנין היו ממנה בלולב. לכתחלה:

אמר ריש לקיש אין מועלין